

Dr ISAK LEVI
Dr JOSEF KONFORTI

JEDAN STARI STATUT JEVREJSKE SEFARDSKE OPŠTINE U SARAJEVU

U arhivi Jevrejske opštine Sarajevo našli smo možda najstariji Statut bivše Jevrejske sefardske opštine u Sarajevu »Statut por la keila španjola israelit en Saraj« (Statut španjolsko-izraelitske opštine u Sarajevu).

Ovaj Statut je pisan na španjolskom (ladino) jeziku raši-pismom. Jezik na kome je Statut napisan služio je tada ne samo kao govorni i poslovni jezik među sefardskim Jevrejima, nego je bio i službeni jezik Sefardske opštine. Na tome jeziku vođena je sva opštinska administracija, vođeni su zapisnici opštinskih sednica i godišnjih skupština. Na njemu su održavana predavanja u tadašnjim jevrejskim školama i vođene poslovne knjige. Ovaj Statut su u celosti prepisali srpsko-hrvatskom latinicom i preveli na srpsko-hrvatski jezik dr Josef Konforti i dr Isak Levi uz pomoć Jakova Konfortea (sada u Domu staraca u Zagrebu).

Neosporno je da je to dokumenat od istorijske vrednosti. On ima:

a) Lingvističko-jezičku vrednost. Iz njega se može videti kako je očuvan ovaj idiom španskog jezika i kakve su se jezičke promene javljale u ovome jeziku od vremena kada su sefardski Jevreji napustili Španiju.

Nas ovaj put neće interesovati jezičke i sintaktičke promene i faze kroz koje je taj jezik prošao, kako se razvijao i menjao, pa se nećemo na tome ni zadržavati. Ostavićemo to za drugu zgodu, ili stručnjacima za istoriju španskog jezika da oni kažu svoje stručno i merodavnije mišljenje. Verujemo, ako se oni budu zainteresovali, da će u ovome Statutu naći dragocen i koristan materijal za svoj domen rada, pa im zato i ovom prilikom ukazujemo na jedan koristan izvor.

b) Pravna vrednost ovog Statuta: iz njega provejava smisao i osećaj visoke pravne svesti da se sigurno i precizno odrede rad i delovanje opštine; da se tačno razgraniče funkcije predsedništva i ostalih članova odbora; da se odredi ko ima pravo izbora i način ka-

זשטאטוט

פון דער קהילה שפאניוועזער ישראלישע אין סאראי

פרייה פאר פרייפולד

אורזאמלונגסמיטעל דער קהילה קרויט

§ 1

דער קהילה (קרויט) אין פרייה (די שטודע סאראי) זאל זיך
אין פרייה פאר פרייפולד און א סעקולערע אדער א
אנדערע ארט, און אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער

§ 2

אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער
אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער אונטער

Faksimil jedne stranice Statuta

ko se vrše izbori; moralni lik birača, članova opštine i slično. Iako su verski propisi i običaji dominantni, kroz Statut provejava i demokracija u unutrašnjoj organizaciji opštine. Primera radi navešćemo čl. 5 ovoga Statuta. U njemu se određuje ko ima pravo izbora, pa se navodi da ovo pravo ima svaki pripadnik opštine (član — vernik), koji je samostalan i stariji od 24 godine, zatim oni koji nemaju 24 godine života, ali su samostalni — jer vode trgovinu ili su manuelni radnici, zanatlije, kao i oni koji su po zakonu proglašeni kao punoletni.

Ovom odredbom htelo se postići da odluke donose zreli i iskusni ljudi kod kojih je osećaj odgovornosti više naglašen. Isto tako ljudi koliko-toliko materijalno obezbeđeni, kako bi se mogao sastavljati i praviti siguran opštinski budžet.

Karakteristična je i odredba po kojoj nemaju pravo izbora oni koji su bili osuđeni za krivično delo krađe, ubistva, protuzakonito bogaćenje, nečasne poslove i sl. kao i oni koji su pod stečajem dok se ovaj ne skine, oni koji na vreme ne polože račune o prihodima i izdacima Opštini i o njenoj imovini i oni koji nisu platili opštinski prirez ni posle godinu dana.

Iz ove odredbe vidi se kakav je morao biti moralni lik opštinar, pa su oni time u očima svojih sugrađana bili vredni pažnje, poštovanja i priznanja. Časnim obavljanjem poslova u svojim profesijama sticali su simpatije i poverenje svojih sugrađana druge vere. Na taj način stvarali su i svoj autoritet. Statut ima svega 29 paragrafa, ali je uspeo da obuhvati celokupan život i rad jevrejske zajednice.

Valja naglasiti da nismo u opštinskim zapisnicima nigde našli da je u opštini bilo članova koji se nisu slagali sa kojom odredbom Statuta. Teško je odrediti kada je uopšte prvi Statut nastao. Sa verovatnošću se može tvrditi, da su sarajevski Jevreji odmah po organizovanju svoje prve i najstarije opštine počeli razmišljati o tome kako bi pravilno odredili i podesili zajednički odnos u opštini (zajednici). Ukoliko je ta zajednica brojčano više rasla, što su njeni pripadnici sticali više iskustava u zajedničkom životu i što su njihove potrebe postajale veće, to se i njihova opština više izgrađivala i poprimala savremenije oblike organizacije i rada. To je neosporno nalazilo svoj odraz i u opštinskom statutu toga doba. Inače Statut, kojim je bio regulisan život sefardske opštine u doba Otomanske carevine, služio je i bio je na snazi i posle austrijske okupacije Bosne i Hercegovine 1878. godine.

Za Statut koji se objavljuje u ovom Almanahu može se reći da je koncizan, precizan, jasan i konkretan. Služio je i odgovarao praktičnim i realnim potrebama tadašnje opštine.

Odobrila ga je Zemaljska visoka vlada Bosne i Hercegovine 18. decembra 1882. godine.

On je bez dvojbe prilagođen uslovima nove Zemaljske vlade Bosne i Hercegovine posle austrougarske okupacije, pa je trebalo i ovo uneti shodno sve brojnijim zakonima i propisima, koje je ta vlada donosila od 1878. pa nadalje.

S T A T U T
ŠPANJOLSKO-IZRAELITSKE OPŠTINE
U SARAJEVU

Prva glava

ORGANIZACIJA VERSKE OPŠTINE

Čl. 1.

**O opštini (zajednici) uopšte — o svim
delatnostima verske opštine**

Španjolsko-izraelitsku opštinu u Sarajevu sačinjavaju svi oni Izraeliti-Španjolci koji su stalno nastanjeni u Sarajevu, kao i oni koji, iako ne stanuju u samom Sarajevu žive u mjestima van Sarajeva koja spadaju u opštinu (okolinu) Sarajeva.

Čl. 2.

**Istupanje iz verske opštine — gubitak
članstva u verskoj opštini**

Pravo na članstvo u verskoj opštini se gubi:

Prvo: Napuštanjem jevrejske vere i prelaskom u drugu veru, i

Drugo: Odlaskom iz Sarajeva i preseljenjem u mesto koje se izabere za nastanjivanje.

Čl. 3.

Svrha osnivanja opštine

Svrha osnivanja ove verske opštine je da reguliše sve verske poslove vernika ove opštine koji se odnose na religiju po propisima Svetog zakona, kao i da obezbedi razvoj učenja Talmud Tore, škola, ješivot i sličnih učilišta, da obezbedi stvaranje novih humanitarnih društava i ješivot kako bi pomogla svojoj braći u veri — sugrađanima, kao i da održava ješivot i društva koja su ranije postojala, prema svojim mogućnostima i da menja njihova pravila i ustrojstvo.

Čl. 4.

Predstavništvo verske opštine

Versku opštinu predstavljaju u svim poslovima zajednice oni predstavnici koje izaberu vernici. Ovo predstavn-

Š T A T U T
POR LA KEILA ŠPANJOLA ISRAELIT
EN SARAJ.

Prima parte principala

**ORGANIZAMJENTO DE LA KEILA
KEDUŠA.**

§ 1

**De la Kella (komune) en đeneral —
di todo modo di ečo de la K. K.**

La keila spanjola izraelit di Saraj forman todos akejos španjoles izraelim ke kontinualmente estan stabiljados i moran en Saraj, kome tambjen akejos ke aunke non moran en Saraj propjo, otro ke en logares afuera di Saraj ki si kontan de la Opština (kontorno) di Saraj.

§ 2

**Salimjento de la Kella K. Perdímjento
di ser mjembro de la K. K.**

La direčidad di ser mjembro de la K. K. si pjerde:

prima: Kon el salir del đudezmo i pasarse a otra religion, i

sekunda: kon el alevantamjento de Saraj i irsi a morar en logar ki si eskužo para su establjamjento.

§ 3

Razon del formamjento de la Keila.

La razon porke si vino a formar esta K. K. es porke eja negle todo modo di ečo de los jehidim, di esta Keila tokante a la religion segun komanda la Lei santa, tambjen porke prekuri de adelantar los statutos ki son TT (talmud tora), školas, ješivot i semižante de embizamjentos. Prekurar aki salgan socijetas i ješivot nuevas di omanita para apijadar a sus propjos ermanos de la Lej — konsevdadinos. Tambjen para sustiner las ješivot i socijetas ke ja aviya de antes ordenadas sigun la posivilidad. Tambjen trokar sus reglas i ordenes di estas hevrot i ješivot.

§ 4

El reprezentamjento de la Keila K.

La K. K. representa en todo modo di ečos de Kolel, akejos reprezentates ki seran eskužidos de los jehidim. Esta

štvo je sastavljeno od 12 članova koji među sobom biraju predsednika. Po red toga biraju se 4 zamenika (što će reći kad se uprazni mesto nekog od dvanaest popunjavanja se skup jednim od ova četiri).

Čl. 5. Pravo izbora

Svi vernici pripadnici opštine koji su samostalni i navršili su 24 godine, kao i oni koji nemaju 24 godine a samostalni su, bave se trgovinom ili zanatima, ili su prema zakonima zemlje proglašeni punoletnim ukoliko plaćaju porezu više od 6 kruna godišnje, imaju pravo da biraju predstavnike verske opštine i rabina.

Pravo izbora nemaju:

1. Oni koji su bili kažnjeni ili optuženi za krivično delo (krađu, ubistvo i sl.), za javne nečasne prekršaje (pohlepu u zaradi);
2. Oni koji su pod stečajem dogod se ne skine stečaj;
3. Oni koji zakašnjavaju u podnošenju računa o prihodima i rashodima verske opštine i njene imovine;
4. Oni koji više od godinu dana nisu platili porez verskoj opštini.

Čl. 6. Izbori

Svi samostalni muški članovi verske opštine mogu biti kandidovani za predstavnike opštine i zamenike ukoliko su navršili 30 godina i nisu među onima koji prema članu 5, tač. od 1 do 4 nemaju pravo izbora.

Ne mogu da zauzimaju položaj predstavnika opštine oni koji su stariji od 70 godina, kao i oni koji nisu za to sposobni usled toga što je poznato da su slabog zdravlja, takođe i oni koji su u neposrednoj prošlosti bili predstavnici verske opštine. Član predstavnništva verske opštine gubl ovaj svoj položaj ako bude kažnjen prema članu 5. tač. od 1 do 4.

representasjon esta kompoesta de 12 mjembros, los kualos eskožen entre ejos al presidente. Afuera di estos i 4 reinčidores (keri ser mankando uno de los 12, si va reinčir la adunta kon uno di estos 4).

§ 5 La direčidad de eskužimjento.

Todo jahid de la Keila, ke si topa por si i ke ja paso la idad de 24 anjos i tambjen akejos ke non tjenen 24 anjos i estan por si, ki azen merkaderija, o ke lavoran labores de mano, o ke fueron sigun la lej de la tjera deklarados por komplidos de anjos, si pagan dasjo mas de 6 koronas anjo, tjenen i ejos la direčidad por eskužer a los representantes de la K. K. i al rabeno.

Derečidad di eskužer non tjenen:

- 1) Akejos ke fueron kastigados i apenados por pekado kriminal (ki es rovar, matar i semižante), por pekados (de ožo vazijo al ganar) publikos dezonoravles,
- 2) akejos, ki estan dibašo di konkurso, asta non levantarsé de ejos el konkurso.
- 3) akejos ke estan en retardo en el dar hešbon de las entradas i salidas de la Keila Keduša i de su kapital.,
- 4) akejos, ke ja paso el anjo i non pagaron el dasjo de la Keila Keduša.

§ 6 El eskužimjento.

Todos los mjembros de la K. K. ombres ke estan por si pueden ser eskritos pur representantes i por reinčidores de la Komunidad, basta ke tengan los 30 anjos komplidos i ke non seja de akejos ke non tjenen la derečidad di eskužer sigun los deklara el § 5, punto 1—4. Non reinčir el posto representante de la Keila pueden akejos ke ja pasaron los 70 anjos de sus vidas. Tambien akejos ke por rezon de su konosida poka salud non apresta, tambjen akejos ke en el ultimo tjempo pasado ja sirvieron como representantes de la K. K. El mjembro representante de la K. K. pjerde su logar si fue apenado sgun § 5 punto 1—4.

**Čl. 7.
Izbor predstavnštva**

Izbor predstavnštva vodi predsjednik. On (predsjednik) sastavlja listu birača i objavljuje je 15 dana pre dana izbora, stavljajući istovremeno do znanja da u roku od osam dana od objavljivanja mogu svi članovi verske opštine stavljati prigovore na ovu listu. O ovim prigovorima odlučiće predsjednik, a na njegovu odluku se u roku od osam dana može žaliti Visokoj vladi Bosne i Hercegovine.

Na dan određen za izbore treba svim biračima javno staviti do znanja da mogu da glasaju, a oni će glasati lično, pismeno ili usmeno. Svaki birač treba da izabere i dà glas dvanaestorici predstavnika. Za predstavnike se priznaju onih dvanaest koji su imali najviše glasova, a za zamenike ona četvorica koji su dobili najviše glasova posle dvanaest predstavnika.

**Čl. 8.
Trajanje mandata**

Predstavnštvo verske opštine se bira na 3 godine, ali ukoliko se u međuvremenu uprazni neko od ovih mesta, to mesto popunjava zamenik koji je na izborima imao najviše glasova.

**Čl. 9.
Predsjednik predstavnštva i njegov zamenik potpredsjednik**

Po obavljenim izborima na prvoj sednici uprave treba da se među dvanaestoricom izabranih većinom glasova izabere predsjednik za sve tri godine trajanja mandata. Ovoj sednici na kojoj se bira predsjednik predsedava najstariji predstavnik i rukovodi izborom (predsjednika).

Predsjednik predstavlja opštinu u unutrašnjim i spoljnim poslovima (političkim). U vanrednim slučajevima (na primer da je, barmnam,* bolestan ili

* Ne daš bože.

**§ 7
La eskužidura del reprezentamjento.**

La eskužidura del reprezentamjento la enkamina el prezidente. El (prezidente) kompone la lista de los eskužidores i la publika 15 dias antes del dia ki si va eskužer, kon ke da a saver el mezmo tjempo ki todos los mjembros de la Keila Keduša tjenen direčidad mjentres 8 dias del dia de la publikasjon vinir i azer su demanda kontra esta lista. Sovre semižantes demandas dičizara el presidente, i kontra di su dečizjon pueđj azer apelo mjentres 8 dias a el Alto governo de BiH.

El dia asetiguado para el eskužimjento si tjene de dar a saver publikamente a todos los eskužidores ke pueden dar sus votos, los kualos votaran personalmente kon eskrita de voto o a boka.

Kada uno de los eskužidores tjenen de eskužer i dar votos a 12 reprezentantes. Komo reprezentantes si tjenen di rekonoser akejos 12 eskužidos ke tovjeron mas mučas bozes. I por reinčidores akejos 4 personas de los restantes ke ganaron las bozes mas mučas dispues de los 12 reprezentantes.

**§ 8
El tjempo del reprezentamjento.**

El reprezentamjento de la K. K. si eskože por 3 anjos. — Ma si mjentres este tjempo restare alguno di estos logares avjerto, entra en logar akel de los reinčidores, el kual al eskužimjento tuvo mas mučas boze.

**§ 9
El presidente del reprezentamjento i su prekurador (vicepresidente)**

Dispues ke ja si eskapa el ečo del eskužimjento, luego en la primera adunta de Kolel si tjenen kon bozes mas munčas uno de enmedjo de los 12 eskužidos di eskužer entre ejos al presidente para todos los 3 anjos ke aj de servir. La kavesera di esta adunta (para eskužer presidente) tjene ke ser el mas vježo reprezentante i el tjene de jevar i enkaminar el ečo del eskužimjento (del presidente). El presidente reprezenta el kolel en ečos di adjento, komo de afuera (politikos).

na putu) na mesto predsednika nastupa najstariji među predstavnicima. Ali, ukoliko bi, ne daj bože, predsednik napustio ovaj svet, ili bi se doveo u položaj naveden u čl. 5. u kome ljudi više nisu dostojni da obavljaju ovu službu, tada se među predstavnicima izabere drugi predsednik da bi dovršio obavljanje funkcije do tri godine, za onoliko koliko je još nedostajalo onome koji je prekinuo.

Čl. 10.

Dužnosti predstavništva

Dužnosti predstavništva su:

1) Celokupan nadzor i vođenje unutrašnjih i spoljnih (političkih) poslova verske opštine.

2) Briga o pravilnom korišćenju novca i o imovini verske opštine i briga o njenim приходима i rashodima.

3) Da odluči kako će se pokriti oni rashodi verske opštine koji se ne mogu pokriti iz njenih redovnih prihoda.

4) Organizovanje, reforma i dopuna verskih ceremonija (određivanje molitava i sl.).

5) Nadzor nad institucijom za naobrazbu (Talmud Tora) verske opštine, kao i nad talmudističkom školom.

6) Da napravi plan prihoda i rashoda za sledeću godinu.

7) Da odobri obračun u tekućoj godini.

8) Da odredi mesečne plate službenika verske opštine.

Dužnost predstavništva je još i da bira i imenuje kao i da udaljava (tj. otpušta) službenike verske opštine sem rabina (Rav), o kome će biti doneto u čl. 21.

Čl. 11.

Sednice predstavništva

Predstavništvo opštine se redovno sastaje na poziv predsednika jednom mesečno. U slučaju potrebe koja se ne može odložiti, predsednik može da održi vanrednu sednicu. Ovu sednicu

En kavzas entropozantes (komo dizir ke barminam esta hazino o por kamino) keda al logar del presidente el mas vježo mjembro ala edad de los reprezentantes. Empero, en espartjedndosi barminam el presidente di este mundo, o ke si trošere en estados enmentados en el § 5 ke non aprestan mas personas di semizantes estados di azer este širut, ala ora si eskože di enmedjo di ejos (de los reprezentantes) otro presidente para ki eskapi de servir los 3 anjos ki li mankava dajinda di servir al ki saljo.

§ 10

Los ečos ke tjene di azer el reprezentamjento.

Los ečos, ke tjene de jevar el reprezentamjento son estos:

1) Entero el rižo i el jevamjento di ečos de la K. K. di adjentro i de afuera (politikos).

2) tener kargo a ki si kulaneji kon regla la moneda i el kapital de la K. K. i tener kargo de las entradas i salidas de la K. K.

3) el dar karar komo se tjenen di tapar akejos gastes de la K. K., los kualos non se pueden kovrir kon sus reguladas entradas de la K. K.

4) el arisentamjento, reformamjento i reinčimjento de las ceremonijas de Lej (reglamjento di tefilot i asemizante).

5) jevar rižo di enstituto di embizamjento (TT) de la K. K., komo tambjen de la škola de los talmudistes.

6) el komponemjento di entradas i salidas por anjo venedero.

7) el dar karar sovre el hešbon del anjo dela K. K.,

8) kurtar las mezadas de los mešaretim dela K. K.

Mas lis toka el reprezentamjento eskužer i nominar tambjen el alesinsjamjento (keri ser kitar-minguar) de los mešaretim de la K. K. — afuera del rabeno (Rav), por kual ja trajira adilantre el § 21.

§ 11

Las aduntas del reprezentamjento.

El reprezentamjento de la Keila ke si adunta a kombiti di el presidente, regularmente una vez al mez. En kavzo de dimenister ki non si pueden alargar, puede el presidente azer una adunta

predsednik može sazvatí kada najmanje četiri predstavnika traže njen saziv. Ako bi se (ne daj bože) predsednik razboleo ili je odsutan, tada redovnu kao i vanrednu sednicu saziva potpredsednik.

Sazivanje redovnih i vanrednih sednica se unapred prijavljuje Pokrajinskoj vladi (Gobierno) Bosne i Hercegovine.

Čl. 12. Donošenje odluka

Odluke su punovažne samo ako je na sednici prisutno najmanje sedam do devet predstavnika opštine. Ove odluke se u svakom slučaju donose samo većinom glasova onih koji su prisutni. Kod jednakog broja glasova odlučuje glas predsednika.

U sledećim slučajevima je za donošenje punovažne odluke potrebno prisustvo najmanje devet predstavnika:

- 1) za kupovinu i prodaju zemljišta;
- 2) za sastavljanje plana prihoda i rashoda za narednu godinu;
- 3) za pregled i kontrolu završnog računa, i donošenje potrebne odluke o tome;
- 4) za postavljanje i otpuštanje službenika sem rabina;
- 5) za otvaranje novih službeničkih mesta kojih dotada nije bilo;
- 6) kada se radi o zgradama koje verska opština tek podiže (zida) i, povrh svega takođe kad se odlučuje o sličnim troškovima kod kojih svaka isplata za sebe prelazi iznos od 1.000 kruna;
- 7) kod otpisa potraživanja verske opštine koja nisu mogla da se naplate, kao i njenih prihoda (opštinskih taksa) koje su odredili opštini da uzme za sebe.

Čl. 13. Dužnosti predstavníštva

Dužnost članova predsedništva je da svim svojim silama i znanjem unaprede interese verske opštine i stoga redovno dolaze. Nedolazak na sedni-

ekstraordinarija. Esta adunta la puede el presidente aduntar cuando alomenos 4 representantes demandan di el su aduntamiento. En (barlinam) enhaziñandosi el presidente, o ke non stuvjere en el logar, entonses kombida la adunta regulada komo i ekstraordinarja el vicepresidente.

El kombidamiento de las aduntas reguladas kom i ekstraordinarjas se tñenen de darlo a saver di antes al Gobierno provincial di BiH.

§ 12 Dičizjones (el dar karar sovre una koza)

Dičizjones valivies si pueden dar solo quando si topan presentes en la adunta alo manko 7—9 representantes de la Keila. Estas dičizjones si pueden dar atodavía solo kon la majorita de bozes de los ke si topan presentes. Avjendo bozes eguales, entonses si dečiza segun la boz del presidente. En estos segientes kazos es diminister para dar una dičizjon valivie alomenos ke si topin presentes mueve representantes:

- 1) En el merkamiento i vendimiento di tñeras,
- 2) en el komponamiento de las entradas i salidas adelantado por anjo venedero,
- 3) en el prevamiento i egzaminamiento del hešbon del anjo i en el karar ke si tñene de dar sovre este ečo,
- 4) en el eskužimiento i kitamiento de los mešaretim, afuera del rabeno,
- 5) en kižendo avrir nuevos logares de mešaretim, kualo de antes no avija,
- 6) quando si trata di fraguas, ke la K. K. propja las esta (fraguando) enkaminando i sovre todo tambjen en el dičizamjento di semižantes gastes los kualos en riguado a kada koza por si pasa la suma di mil 1.000 koronas,
- 7) en el eskrivimiento di averes de la K. K ke nonse podjeron kovrar, komo tambjen di sus entradas (taksas komunal) ki si li taksaron a la Keila ki kovre para si mezma.

§ 13 El dover del reprezentamiento.

El dover de los mjembros diel reprezentamiento es di prikurar kon todas sus fuersas i luke mižor saven di adelantat los intersos de la K. K.

cu predstavništva treba da ima kao razlog (opravdanje) da je predstavnik verske opštine, ne daj bože, bolestan, odsutan iz Sarajeva (na putu), kada bi ga to omelo u važnim porodičnim obavezama pa stoga ne može doći na sednicu. U sličnim slučajevima treba o njima unapred da obavesti predsednika ili predsedavajućeg. Onaj od članova predstavništva koji ne dođe na sednicu bez ikakvog razloga za izvinjenje treba da bude kažnjen kako sledi:

1) za prvi izostanak biće kažnjen opomenom predsednika;

2) za drugi izostanak biće kažnjen osudom, i osuda će se upisati u knjigu zapisnika;

3) treći put kaznom od 4 krune;

4) za četvrti izostanak kao i sve ostale, biće kažnjen sa po 10 kruna kazne za svaki put.

Taj novac od kazne je namenjen vernicima verske opštine koji su u oskudici (gradskoj sirotinji).

Onome od predstavnika koji je namurio da razbije i obori donetu odluku o nekoj stvari, a bila je doneta na sednici punovažno, i to čini na nečaslan način (tj. vredanjem, zadirivanjem, dobacivanjem, svadom i slično) može predsednik da oduzme reč. Ukoliko ovaj predstavnik nastavi da se tako ponaša, predstavništvo ima pravo da ga većinom glasova udalji sa te sednice. U vanrednim slučajevima, i sa još najviše dve naredne sednice. To znači, da ne može više ostati na toj sednici, i ako je stvar veoma komplikovana predstavniku se može za kaznu zabraniti dolazak na još dve naredne sednice.

Čl. 14.

Zapisnik sa sednice

Na svakoj sednici treba da se vodi zapisnik u koji mora da se unesu svi

i por esta razon tjenen ejos di venir regularmente. — El non venir a la adunta deji reprezentamjento devi ser kon razon (eskuza) kuando el reprezentante de la K. K. esta b.m. hazino, o afuera di Saraj (por kamino), tambjen kuando li embarasare ael ečos di famija primorozos i non pudjere venir por kavzo di estos ečos a la adunta en semižantes kavzos kali ki ajga avido dado avizo di estos kavzos adelantado al presidente, o al resp. presidente. Akel de los mjembros di el reprezentamjento kual non vinjre a la adunta sin tener niuna razon ni eskuza, si tjene di kastigar komo lo sig:

1) Por la prima vez ki non vino sera kastigado kon akavidamjentos di parte el presidente,

2) la segunda vez ki non vino sera kastigado kon akulparlo i si notara en el livro del protokol su akulpamjento,

3) la tresera vez kon multa di 4 koronas,

4) por la kuartena vez ki non vino, komo tambjen por todas las otras vezes ki non vjene — por kada vez endisparte sera kastigado kon una multa di 10 koronas kada vez.

Semižantes monedas di multa son apropiadas para los jehidim ministrorozos de la K. K. (proves de la sivdad). Akel de los representantes ki si metjo en vista (ki nakastijo) di romper i derukar el determinamjento de un ečo ki ja se esta dando ki estuvo en regla el dija de la adunta i esto kon maneras dezonorantes i enčorjamjentas (kome dizir kon tokar i punčar kon palavras a uno i a otro, kon azer aravjar i semižante) li puede kurtar el presidente la palavra. I en kontinuando este reprezentante por komportarse di esta manera, tjene el reprezentamjento la derečidad kon la majorita de bozez di alevantario del su posto por akeja adunta i en kavzos principales ekstraordinarjos tambjen por lo mas i otras 2 primas aduntas proksimas. Esto keru ser ki non puede estar mas en akeja adunta i si es algun ečo muj intrigado lo pueden por kastigar al reprezentante non lisinsjar venir a 2 aduntas venederas.

§ 14

El protokol de la adunta.

En kada adunta kalle jevar un protokol, en kual si tjene di notar todos

doneti zaključci i odluke. Takođe se i suprotna mišljenja nekih predstavnika koji nisu zadovoljni onim što je učinjeno, mogu uneti — ako neko baš želi da se ta suprotna mišljenja unesu. Zapisnik treba da potpišu predsednik, dva predstavnika i pisar — zapisničar.

Čl. 15.

Dužnosti predsednika

Dužnost predsednika je da sprovede sve odluke predstavništva verske opštine koje predstavništvo smatra važećim, da pregovara sa vlastima (što će reći, sa magistratom, beledijom i dr.) u ime verske opštine, da čuva njene interese i unapređuje je i, naročito, da ispunjava one obaveze koje su predviđene ovim statutom.

Čl. 16.

Prihodi verske opštine

Prihodi verske opštine su sledeći:

1) *Gabela* što je prihod od klanja stoke (beemot) i živine (ofot), koji se kolju po popisima vere, rukom šoheta priznatih od verske opštine.

2) *Mirazna taksa*, što je 3% od prihoda koji se dobiju od ženidbenih ugovora (ketubot).

3) *Školske takse*, koje treba da plate roditelji učenika što uče Talmud Toru, prema spisku sastavljenom od predstavništva verske opštine.

4) *Zakupnina za mesta*, što se prodaju u sinagogama.

5) *Dobrovoljni priloz* (nedavot) koji se obećaju verskoj opštini i ostali prihodi.

6) *Prihodi od ceremonija* (Micvot i cedakot).

7) *Opštinska taksa*, što je određuje i naplaćuje predstavništvo verske opštine na osnovu odredaba čl. 17.

los karares i dičizjones ki si kurtaron. Tambjen las kontraopinijones di algunos representantes ke non estuvjeron kontentes di luke si izo — i esto si puede notar kuando propjo alguno jeva gusto ki estas kontraopinijines si aseñjalen. — El protokol kale ki lo afirmi el presidente i doz representantes i el eskrivano, jevador de la pendula.

§ 15

Los doveres del presidente.

El dover del presidente es di komplir todos akejos diterminamjentos (karares del reprezentamjento de la K. K., di el reprezentamjento ki son valivles di tratar kon las otoridades (komo dizir kon en magistrato, kon el bilidije i cetera) en lugar de la K. K. de guardar sus intersos de la K. K. i di adilantarla i sovre todo di komplir akejos doveres los kualos li fueron enkargados a el kon este statuto.

§ 16

Entradas de la KEILA KEDUŠA.

Las entradas de la K. K. son las siguientes:

1) *La gabela*, ki es la entrada de la digujadura diganado (beemot), aves (ofot) ki si digojan sigun dimanda la Lej por mano di šohetlm ki seran amerinados de parte de la K. K.

2) *Taksa dota*, ki es el 3% di entrada ki si kovra di los kontrates di kazamjento (ketubot).

3) *Las taksas di škola*, kuala tjenen de pagar los denitores di los elevos ki embezan en Talmud Tora sigun la lista kompoesta del reprezentamjento di la K. K.

4) *Kira di logares*, ki si venden en las keilot kedušot.

5) *Dadivas voluntarijas* (nedavot), ki si prometen a la K. K. i diverzas entradas.

6) *Entrada de las ceremonijas* (Micvot i cedakot).

7) *La taksa komunala*, ki tjeni di eskvivir i kuvrar el reprezentamjento de la K. K. en baze a las terminasjones del § 17.

Čl. 17.

Predračun prihoda i rashoda, kao i određivanje opštinskih taksa od strane predstavništva

Svake godine u novembru mesecu predstavništvo je dužno da izradi predračun troškova za narednu godinu i predvidi čime će se ovi troškovi pokriti. Kada god se iz prihoda iz tač. 1. i 2. čl. 16. (tj. Gabela i mirazna taksa) ne mogu platiti i pokriti troškovi predviđeni planom rashoda, zaviso od sume koja ostaje otvorena i ne može se pokriti, verska opština raspisuje i određuje vernicima porez kako bi se obezbedila od manjkova. Ovo po pravilu u srazmeri sa redovnim porezom pri čemu u navedenim slučajevima treba da se izračuna i uzme u obzir imovno stanje vernika iz verske opštine. Ako bi ovaj porez bio veći nego što je 20% od poreza koji se plaća državi, onda se mora prikazati vlastima budžet (knjiga prihoda i rashoda) da bi se dobilo odobrenje za plaćanje ovog poreza.

Čim se zapiše da je kandidat određio porez, svakome i svima se objavljuje ova lista da bi svaki od vernika verske opštine mogao da u roku od 30 dana vidi koliko se svako oporezovao. I svakom onom koji ima da prigovori ovom određivanju poreza je dozvoljeno da dođe na sednicu predstavništva verske opštine i izloži svoje primedbe. O ovim primedbama odlučuje i razmatra ih predstavništvo verske opštine. Protiv odluke predstavništva o tim prigovorima može se u roku od 14—15 dana žaliti provincijskoj upravi.

Čl. 18.

Godišnji obračun (hešbonot)

Predsednik je dužan da u mesecu februaru pokaže (javno) obračune verske opštine da bi svaki vernik mogao da, u roku od 30 dana, ima uvid u njih. I svakom verniku iz opštine je dopušteno da pismeno stavi prigovor na ove obračune predstavništvu verske opštine.

Po isteku ovih 30 dana predstavništvo je dužno da na prvoj sednici ispita ove obračune i o njima donese

§ 17

El azer hešbon adilantado, las entradas i salidas, como del fiksamiento di taksas komunal del reprezentamiento de la Keifa Keduša.

El reprezentamiento tjene en kada anjo en el mez di novembre azer hešbon adilantado los gastes por anjo venedero i mirar kon lakte si van kuvrir estos gastes. Todo tjempo ki kon las entradas di los puntos 1—2 del § 16 (ki son gabela i dota) non pueden pagar i kuvrir los gastes ki si izo hešbon adilantado sigun la suma keda avjerta ki non si puedi kuvrir, si eskrivi i si fiksa un «porez» a los jehidim de la K. K. por asigurar di esta mankansa. I esto, en regla konforme los dasjos deretos, ondi si tjene emprima en kavzos ekstraordinarjos di kalkular i tomar en konsidrasjon el estado del kapital de los jehidim de la K. K.

Si pasare el dito porez la suma di 20% di el porez ki paga al governe, ala ora si deve mestrar al governo el *budžet* — (livro di entrada i salida) por tomar la lisensja para puder kuvrar este dasjo.

Luego quando ja si eskrivjo ki kandidat si fikso el dasjo a kada uno i uni, si tjene di publikar dita lista, para ki kada uno de los jehidim de la K. K. pueda mjentres 30 dias ver kuantu si takso a kada uno. I todo el ki tjene di kontradizir a este fiksamiento di porez, es lisinsjado vinir en adunta del reprezentamiento de la K. K. i espander sus demandas. Kontra estas demandas dičiza i da karar el reprezentamiento de la K. K. Kontra el karar dado del reprezentamiento sovre estas demandas si puedi mjentres, 14 o 15 dias apelar al governo provinsjal.

§ 18

Los kontos (hešbonot) del anjo.

En el mez di febrajo tjene el presidente de kitar a luz (publikamente) los kontos de la K. K. para ki todo modo di jahid pueda mjentres 30 dias mirar en ejos. I kada jahid de la Keifa es lisinsjado dar por eskrito sus demandas kontra estos kontos al reprezentamiento de la K. K.

Pasando estos 30 dias, tjene el reprezentamiento di egzaminar en la prima adunta estos kontos i dar un karar

odluku. Na odluke predsedništva donete povodom prigovora koje bi neko imao (u vezi sa obračunom, pr. red.) može se žaliti provincijskoj upravi u roku od 15 dana.

Čl. 19.

Naplata poreza (opštinskih taksa) za versku opštinu

Porez za versku opštinu naplaćuje predstavništvo preko svojih službenika na bazi onog što je razrezano i oporezovano, i to u četiri rate unapred, svaka tri meseca. Onome koji bi odbio zahtev da redovno plaća porez koji mu je razrezan, naplatiće, na molbu verske opštine, policija taj iznos egzekucijom.

Druga glava

O INSTITUCIJAMA I SLUŽBENICIMA, MEŠARETIM, VERSKE OPŠTINE

Čl. 20.

Bogomołje

Molitve u hramu reguliše predsedništvo. Na onim sednicama na kojima se razmatra organizovanje molitava u bogomołji, treba da budu prisutni rabini kao savetodavni glasovi. Za održavanje i čistoću u bogomołjama predsedništvo je dužno da odredi svoje organe a predsedniku se stavlja u dužnost da vodi brigu o tome kako ovi organi ne bi zapostavili neku od svojih obaveza dok ih obavljaju kao svoju dužnost.

Čl. 21.

O rabinu, njegovom izboru i dužnostima

Rabina biraju svi oni vernici iz verske opštine koji prema članu 5. imaju pravo da biraju predsedništvo. Kada je jedno mesto rabina nepopunjeno predsedništvo verske opštine treba da objavi konkurs i kada je prošao rok određen konkursom, predsedništvo je dužno da odredi dan za izbor rabina među kandidatima (koji su za biranje).

Na ovaj izbor treba da se pozovu svi vernici verske opštine koji imaju

sovre ejos. Sovre las kontras (demandas) si avjere alguno dado, kontra el karar ki dara el reprezentamjento sovre estas demandas, si puede apelar mjentres 15 dijas al Governo provinsjal.

§ 19

El kuvramjento de los dasjos (taksa komunal) de la K. K.

El dasjo para la K.K. lo kovra el reprezentamjento pur mano di sus empjegados en bazi a luke si espartjo i si oporezijo, i esto en 4 ratas anticipadas di kada 3 mezes. Akel ki sovre la demanda refuzare di pagar regularmente el dasjo ki li taksaron, li kovrara la policija sovre la rogativa de la K.K. mezo egzekusjon la suma ki kale ki pagi.

Segunda parte principala

DE LOS INSTITUTOS I DI LOS EMPJEGADOS MEŠARETIM DE LA K. K.

§ 20

Keilot kedušot.

Las tefilot en el K.K. regla el reprezentamjento. En akejas aduntas ki si tjene di tratar el reglamjento de las tefilot del K.K. deven di toparsen los rabenos komo bozes akonsežantes. Para el sustinimjento di orden i limpieza de las K.K. ot tjene el reprezentamjento di amerinar sos organos i si li enkarga el dover al prezidente porke tenga kargo ki estos organos non vengan a menguar algo di sos ečos, otro ke los komplan segun el dover.

§ 21

Del rabeno, di su eskužidura i di su dover.

Al rabeno eskožen todos akejos jehidim de la K.K., kualos sigun el § 5 tjenen la diričidad di eskužer al reprezentamjento. Kuando aj un logar di rabeno avjerto, tjene el representamjento de la K.K. di eskužer un konkurso i kuando ja paso el tjempo taksado del konkurso, tjene el reprezentamjento di taksar un dija para skužer al rabeno di enmedjo de los kandidates (ki son di eskužer).

pravo izbora. Birači daju svoje glasove lično, pismeno ili usmeno. Izabran je onaj kandidat koji ima najviše glasova. Mesto rabina je stalno, ali ipak njemu ostaje kao i verskoj opštini, pravo da podnese otkaz šest meseci unapred. Dužnosti rabina su: obavljanje svih poslova koji se odnose na služenje gospodu, blagosloven nek je, prema običajima i zapovestima svete vere.

Ukoliko ima više rabina, tada prednedništvo izabere jednog među njima za glavnog nad drugima, koji sem svojih obaveza ima obavezu da upravlja Talmudskom školom.

Čl. 22.

O koljičima (šohetim)

Za klanje stoke i živine prema običajima jevrejske sefardske vere treba predstavništvo verske opštine da imenuje kandidata koji postaje šohet. Njegovu platu određuje i plaća verska opština. Koljičima je zabranjeno da kolju bilo za koga dok sopstvenik onoga što će se klati ne dokaže da je platio gabelu. Sem koljiča verske opštine ni jedan vernik nije ovlašćen za klanje.

Čl. 23.

O Talmud Tori i učiteljima (melamedim)

Organizovanje vero-nauke (TT) uređuje predstavništvo i ono propisuje oblik i način na koji će se učiti. Inspekcija Talmudske škole je na brizi glavnog rabina koji je za to imenovan od jevrejske opštine. Međutim Talmud Tora je pod brigom organa predstavništva koji će biti imenovan kao inspektor škole.

Platu učiteljima određuje predstavništvo verske opštine. Na svakoj sednici na kojoj će se raspravljati nešto o Talmudskoj školi treba da su prisutni rabin i inspektor Talmudske škole kao savetodavni glasovi.

A este eskužimjento si tjene di kombidar a todos los jahidim de la K.K. ki tjenen la diriçidad di eskužer. Los eskužidores tjenen di dar sus votos personalmente, por eskrito, o a boka. Komo eskužido es akel kandidato el kual tuvo las mas munças bozes. El posto rabeniko es definitivo, ma kon todo li resta a el, komo a la K.K. la diriçidad di dar avizo de salimjento kon 6 mezes adilantado. El dover del servimjento del rabeno es: Komplir todo modo di eço tokante al servimjento del Djo baruhu sigun uzos i sigun komanda la Lej santa.

Avjendo muços rabenos, entonses el reprezentamjento skoži uno di ejos pur kavisera sovre los otros, kual afuera di sus doveres tjene el dover di jevar el eço di la škola del Talmud.

§ 22

De los šohetim.

Para el digujamjento di beemot i ofot sigun uzo de la religijon izraelit sefardit tjene el reprezentamjento de la K.K. di nominar el kantidad ke si azi minister di šohetim. Sus pagaz si taksan i si pagan di parte de la K.K. A los šohetim lis es defendido digujar para ninguno fin ke non demonstra el patron di luke si va adigujar ki ja pago la gabela. Afuera de los šohetim de la K.K. non es ningun jahid de la K.K. lisinsjado por digujar.

§ 23

Del Talmud Tora i de los melamedim.

El organizamjento del maldar (TT) lo regla el reprezentamjento, i el eskri vi un desenko i la manera ki si tjene di ambizar. La inspekcijon de la škola del Talmud esta debašo del kudjado del Oberrabiner el kual kudja en nombrado de la K.K. (21). Empo, el Talmud Tora esta debašo el kudjado del organo del reprezentamiento ki sera nominado komo inspektor di škola. La paga de los melamedim taksa el reprezentamjento de la K.K. En todo modo di adunta ki si va tratar algu po Talmud Tora, kali ki si topin presentes el rabeno i el inspektor di T.T. komo bozes akonsežaderas.

Čl. 24.
Poslovi blagajne

Poslove blagajne vodi organ imenovan od predstavnštva uz neposrednu kontrolu predsednika koji takođe ima jedan ključ.

Za uplate i isplate iz blagajne su odgovorni pred verskom opštinom imenovani blagajnik i predsednik. Blagajnik je dužan da uredno vodi obračun blagajne i dužan je da svakog meseca zaključiti obračun.

Predsednik je obavezan da svakog meseca, jedan po jedan obračun pregleda i potpiše ga zajedno sa blagajnikom.

Čl. 25.
Vodenje matičnih knjiga

Vodenje matičnih knjiga rođenih, venčanih i b.m. umrlih vernika Sefardsko-jevrejske verske opštine je povereno organu koga odredi predstavnštvo verske opštine za ovaj posao i pod nadzorom g. predsednika.

Izvode iz matičnih knjiga potpisuje predsednik.

Čl. 26.
Pisarski poslovi

Svi pisarski poslovi i vodenje zapišnika na sednicama predsedništva verske opštine treba da su pod nadzorom onog organa koga će odrediti predstavnštvo za ovaj posao.

Sve vrste pisama, obaveštenja i dokumenta koja se izdaju u ime verske opštine treba da su potvrđena potpisom predsednika.

Treća glava
ZAVRŠNE ODREDBE

Čl. 27.
Nadzor nad verskom opštinom

Provincijska uprava Bosne i Hercegovine imaće najviši nadzor nad Sefardsko-izraelskom opštinom i na svaku sednicu predstavnštva vlast može

§ 24
Mirar los ečos de la kaša.

Los ečos de la kaša de la K.K. los mira un organo nomenado di parte del reprezentamjento kon inspekcijon dritti del presidente i kon tener i el una seradura.

Por entradas i salidas de la kaša son responsavles kontra la K.K. el nomenado kašero i el presidente. El kašero tjene de jevar el hešbon de la kaša kon regla i tjene kada mez di serar el hešbon.

Al presidente si li enkarga el dover di mirar uno pur uno esti hešbon kada mez i di afirmarło dunto el kašero.

§ 25
El jevamjento de la matrikula.

El jevamjento de la matrikula sovre nasimjento i kazamjento i di los ke b.m. si mueren de los jehidim de la K.K. izraelit sefardit esta dibašo el kudjado del organo ki apropjara el reprezentamjento de la K.K. para este ečo i dibašo di inspekcijon del s. presidente.

Pedazos ki si kopjan de la matrikula tjenen di afirmarlos el presidente.

§ 26
El jevamjento di ečos di eskritura.

El ečo di la eskritura i el jevamjento di protokoles en las aduntas del reprezentamjento de la K.K. tjene ki seja dibašo di kontrola akel organo, kual sera asitgnado di parte del reprezentamjento para este ečo.

Todo modo di eskrita, avizos i papeles ki si dan afuera en nombrado de la K.K. doven ser afirmados kon la firma del presidente.

Tresera parte principla
ULTIMAS DETERMINASJONES

§ 27
Inspekcijon sovre la K. K.

El governo provincijal de la BIH va atiner la mas alta inspekcijon sovre la Keila izraelit-sefardit i el governo puede mandar en kada adunta del reprezentamjento a su komisarjo. Para

da pošalje svog predstavnika. Na izbor predstavnika (Čl. 4) i izbor rabina (Čl. 21) vlast će uvek poslati svog (poverenika) predstavnika.

Čl. 28.

Smenjivanje predstavnika

Ukoliko bi predstavnstvo učinilo nešto suprotno ovom statutu, ili protivno postojećim zakonima, kao i ukoliko se rad predstavnstva pokaže opasan za javnu bezbednost ili za javno dobro, provincijska uprava ima pravo da smeni to predstavnstvo i naredi izbor drugog predstavnstva. U takvim slučajevima će provincijska uprava preduzeti potrebne mere kako poslovi verske opštine ne bi zaostali do izbora novog predstavnstva, te će uputiti svog poverenika da vodi poslove verske opštine.

Čl. 29.

Dopune ili izmene statuta

Ukoliko bi bilo potrebno da se dopune neke odredbe ovog statuta ili izmene, može predstavnstvo na osnovu redovne odluke donete od bar 9 članova, da podnese predlog Visokoj provincijskoj upravi u tom smislu.

SADRŽAJ

- Čl. 1. O opštini uopšte
- Čl. 2. Istupanje iz opštine -- prestanak članstva
- Čl. 3. Svrha osnivanja opštine
- Čl. 4. Predstavnstvo verske opštine
- Čl. 5. Pravo izbora
- Čl. 6. Izbori
- Čl. 7. Izbor predstavnstva
- Čl. 8. Trajanje mandata
- Čl. 9. Predsednik
- Čl. 10. Dužnosti
- Čl. 11. Sednice predstavnstva
- Čl. 12. Odluke
- Čl. 13. Dužnosti članova predstavnstva
- Čl. 14. Zapisnik sa sednice
- Čl. 15. Dužnosti predsednika
- Čl. 16. Prihodi verske opštine
- Čl. 17. Finansijski poslovi
- Čl. 18. Godišnji obračun
- Čl. 19. Naplata poreza
- Čl. 20. Bogomolje
- Čl. 21. Izbor rabina i njegove dužnosti
- Čl. 22. O koljičima (šohetim)
- Čl. 23. O Talmud-tori i učiteljima
- Čl. 24. Poslovi blagajne
- Čl. 25. Vođenje matičnih knjiga

eskužimjento di reprezentasjon. (§4) i eskužimjento di rabeno (§21) va mandar el guvernó sjempre a su (konfijadu) komisario.

§ 28

Alivantamjento del reprezentamjento.

En kavzo ki el reprezentamjento izjero kontra algo di luke esta eskrito in este štatuto, o kontra de las lejes ki aj, tambjen si sus ovras del reprezentamjento si mostran perikulozas para la seguridad publika o al bjen estado publiko, tjene el guvernó provinsijal la diriçidad di alivantar i kitar este reprezentamjento i ordinar el eskužimjento por un otro reprezentamjento. En semižantes kavzos el guvernó provinsijal tumara las mizuras ministirozas por ki el eço de la K.K. non kede atras asta ki si eskoži el nuevo reprezentamjento, kon ke mandara su komisario para ke miri los eços de la K.K.

§ 29

El areinçimjento o el trokamjento del Štatuto.

Avjendo si diminister di areinçir algunas determinasiones di este štatuto, oalgu trokar, puede el reprezentamjento en bazi de un determinamjento regular, dado ale menos di 9 mjembros i azer la proposta a este riguardo al Alto guvernó provinsijal.

MIFTAHOT — JAVIS

- § 1 De la Keila en ženeral.
- § 2 Perdijment di ser mjembro de la K.K.
- § 3 Razon del formamjento de la K.K.
- § 4 El rerezentamjento de la K.K.
- § 5 La diriçidad del eskužimjento
- § 6 El eskužimjento
- § 8 El tjempo del reprezentamjento
- § 9 El prezidente
- § 10 Nota di eços ki tjenen de jevar
- § 11 Las aduntas di el reprezentamjento
- § 12 Deçizjones
- § 13 El dover de los mjembros del reprezentamjento
- § 14 El protokol de la adunta
- § 15 El dover del prezidente
- § 16 Las entradas de la K.K.
- § 17 El azer hešbon
- § 18 Los hešbonot del anjo
- § 19 El kovramjento de dasjos
- § 20 KEILOT KEDUŠOT
- § 21 Eskužimjento del Rabeno i su dover
- § 22 Por los šobetin
- § 23 Por el Talmud Tora i los melamedim
- § 24 Miramjento di eços de la Kaša
- § 25 El jevamjento de la matrícula

- Čl. 26. Pisarski poslovi
- Čl. 27. Nadzor nad verskom opštinom
- Čl. 28. Smenjivanje predstavništva
- Čl. 29. Dopune ili izmene statuta

Napomena: Originalan prepis Statuta izvršio je službenik opštine Moše Jaakov Kalme Altarac, jevrejskim ladino pismom 12. jula 1907. godine.

- § 26 El jevamjento di ečos di eskritura
- § 27 Inspekcijon sovre la K.K.
- § 28 Trokamjento (alivantamjento) di el reprezentamjento
- § 29 Reinčir o trokar el štatuto.

Napomena: Originalan prepis Štatuta izvršio je službenik opštine Moša Jaakov Kalme Altarac jevrejskim ladino pismom 12. jula 1907. g.